

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

1423
Спис

ДОКЛАД

Относно: законопроект за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г., № 002-01-60, внесен от Министерски съвет на 29.10. 2020 г.

На заседание, проведено на 5 ноември 2020 г., Комисията по бюджет и финанси обсъди законопроекта за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г.

Законопроектът беше представен от заместник-министъра на труда и социалната политика г-жа Зорница Русинова. Тя изтъкна, че законопроектът за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г. се основава на тригодишната бюджетна прогноза на правителството за 2021 – 2023 г., и в него са заложили следните политики:

1. По приходите:

- Запазва се размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии” и фонд „Пенсии за лицата по чл. 69” на ДОО на нивото от 2020 г. Запазват се и размерите на осигурителните вноски за другите фондове на ДОО, а също и съотношенията между осигурителите и осигурените лица.

- За 2021 г. не са договорени нови минимални осигурителни доходи (МОД) по икономически дейности и квалификационни групи професии. Без налагане на административно увеличение на МОД при планирано увеличение на минималната работна заплата с 6,6 на сто от 610 лв. на 650 лв., средното увеличение на МОД през 2021 г. се очаква да бъде с около 4,5 на сто.

- Увеличава се минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица от 610 лв. на 650 лв.

- Запазва се минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители - 420 лв.

- Запазва се максималният осигурителен доход за всички осигурени лица на 3000 лв.

- За 2021 г. не се внасят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”.

- Определят се за приход в бюджета на Националния осигурителен институт (НОИ) 90 000 лв. от приходите на фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” – за

дейностите по чл. 13 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР).

Общата сума на приходите и трансферите за 2021 г. от консолидирания бюджет за държавното обществено осигуряване се предлага в размер на 14 841,3 млн. лв. или с 1 385,6 млн. лв. повече в сравнение с 2020 г.

В рамките на общата сума с най-голям относителен дял са приходите от **осигурителните вноски**, които са предвидени в размер на **8 338,5 млн. лв.**

Планирани са неданъчни приходи в размер на 119,7 млн. лв., които са повече с 30,2 млн. лв. от 2020 г. и трансфери от централния бюджет за бюджета на ДОО за изплащане на пенсии и добавки, които са за сметка на държавния бюджет в размер на 178,6 млн. лв., или с 0,4 млн. лв. повече от размера им за 2020 г. Предвиден е допълнителен трансфер от държавния бюджет за покриване недостига от средства в бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г. в размер на 6 205,4 млн. лв. или с повече с 641,1 млн. лв.

2. По разходите:

- Повишават се изискуемите възраст и осигурителен стаж при пенсиониране за работещите при условията на трета категория труд и минималната възраст за пенсиониране на лицата по чл. 69, чл. 69а и чл. 69б от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

- Процентът за всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула се запазва на достигнатото през 2019 г. ниво от 1,2 на сто.

- От 1 януари 2021 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст се увеличава от 250 лв. на 300 лв. месечно (увеличение с 20 на сто)

- От 1 януари 2021 г. максималният размер на получаваните една или повече пенсии се увеличава от 1200 лв. на 1440 лв. (увеличение с 20 на сто);

- От 1 юли 2021 г. пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември 2020 г., се осъвременяват с 5% (процент, определен по чл. 100 от КСО);

- През първите три месеца на 2021 г. е предвидено да продължи изплащането на допълнителни суми към пенсиите на всички пенсионери в размер 50 лв.;

- Минималният дневен размер на обезщетението за безработица се запазва на 12,00 лв., а максималният дневен размер се запазва на 74,29 лв.;

- Запазва се периодът на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане – 410 дни, и размерът на обезщетението за отглеждане на дете до двегодишна възраст – 380 лв.;

- И през 2021 г. продължава да действа въведената през 2017 г. възможност за майките (осиновителките), които имат право да ползват отпуска при бременност и раждане до навършване на едногодишна възраст на детето, но не го използват, да се върнат на работа и да получават обезщетение от ДОО в размер 50 на сто от полагащото им се обезщетение при бременност и раждане;

- Запазва се режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност съгласно чл. 40, ал. 5 на КСО – първите три работни дни от временната неработоспособност се изплащат от осигурителя, а от 4-ия ден на настъпване на неработоспособността - от ДОО;

- Запазва се периодът, доходът за който се взема предвид при изчисляване размерите на краткосрочните обезщетения при временна неработоспособност – 18 календарни месеца, бременност и раждане и безработица – 24 месеца;

- Запазва се размерът на еднократната помощ при смърт на осигурено лице – 540 лв.;

- Определя се максимален размер на гарантираните вземания, изплащани от Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ – 1 625 лв.

Общият размер на разходите и трансферите за 2021 г. е 14 841,3 млн. лв. и тази сума е по-голяма с 1 385,6 млн. лв. от 2020 г. С най-голям относителен дял са разходите за пенсии в размер на 12 347,9 млн. лв., като предвидените средства за пенсии са с 1 770,3 млн. лв. повече в сравнение с размера им в бюджета на ДОО за 2020 г.

Разликата се дължи основно на предвидени допълнителни средства за:

- целогодишното изплащане на увеличените от 1 юли 2020 г. с 6,7% размери на пенсиите за трудова дейност, на социалната пенсия за старост, както и на свързаните с нея размери на пенсии и добавки – **383,2 млн. лв.;**

- целогодишното изплащане на увеличения от 1 юли 2020 г. минимален размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст от 219,43 лв. на 250,00 лв. (за увеличението над предвидените 6,7%), както и на свързаните с него минимални размери на пенсиите за трудова дейност – **140,0 млн. лв.;**

- увеличението на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст с 20% от 250,00 лв. на 300,00 лв. от 1 януари 2021 г. – **474,0 млн. лв.;**

- увеличението на максималния размер на получаваните една или повече пенсии с 20% от 1200,00 лв. на 1440,00 лв. от 1 януари 2021 г. – **94,0 млн. лв.;**

■ осъвременяване на пенсиите за трудова дейност, отпуснати до 31 декември 2020 г., с 5,0% от 1 юли 2021 г. (процент, определен по чл.100 от КСО) – **305,0 млн. лв.;**

■ изплащане допълнителна сума от 50,00 лв. към пенсията на всеки пенсионер през месеците януари, февруари и март 2021 г. - **318,0 млн. лв.;**

■ въведената възможност за избор на методика за определяне на индивидуалния коефициент в периода от 2019 г. до края на 2022 г. съгласно § 22ц от ПЗР от КСО – **30,0 млн. лв.;**

■ възможността за служебно автоматично преизчисляване на пенсиите с допълнително придобития от пенсионера осигурителен стаж в периода след отпускането, съответно след последното преизчисляване на пенсията – **18,0 млн. лв.;**

■ естествен ръст на разходите за пенсии, дължащ се на по-високите размери на новоотпуснатите пенсии в сравнение с размерите на прекратените, както и на изменението на някои пенсии от по-нисък в по-висок размер – **19,9 млн. лв.**

Средният размер на пенсията на един пенсионер през 2021 г. се предвижда да достигне 488,97 лв., като номиналното нарастване е 18,6 на сто при среден размер по ЗБДОО за 2020 г. – 412,28 лв. Очаква се положителен реален ръст на пенсиите от 16,2 на сто през 2021 г. при прогнозирана стойност на средногодишната хармонизирана инфлация за 2021 г. от 2,1 на сто.

За 2021 г. общият разход за парични обезщетения и помощи възлиза на 2 038,7 млн.лв, което е с 700,7 млн.лв. по-малко в сравнение с 2020 г.

За продължаване подкрепата от страна на държавата за засегнатите сектори и икономически дейности от въведените мерки за ограничаване разпространението на COVID-19, през 2021 г. в дейност „Програми и дейности за осигуряване на заетост“ са планирани 300 млн.лв. за изплащане на средства на работодатели от засегнатите сектори и икономически дейности, за да запазят заетостта на своите работници и служители по време на извънредната епидемична обстановка в страната.

Планираните разходи за дейност „Социално осигуряване са 147,1 млн.лв., като относителният дял на тези разходи спрямо всички разходи на консолидирания бюджет на ДОО за 2021 г. е 0,99 на сто.

В това число размерът на разходите за персонал за 2021г. възлиза на 91,7 млн. лв., което е с 16, 1 млн. лв. повече в сравнение с 2020 г.; разходите за административна издръжка са повече с 2,4 млн.лв. в сравнение с 2020 г. и са в размер на 48,1 млн. лв., а капиталовите разходи са намалени с 2,5 млн. лв. в сравнение с 2020 г. и са в размер на 6,5 млн. лв.

Предоставените трансфери за 2021 г. са в размер на 7, 4 млн. лв., от които 3,1 млн.лв. за Министерство на здравеопазването, 4 млн.лв. за Министерство на труда и социалната политика и 0,3 млн.лв. за

Министерство на транспорта , информационните технологии и съобщенията.

Консолидираният бюджет на държавното обществено осигуряване за 2021 г. се очаква да приключи с нулево бюджетно салдо.

По проектобюджетите на отделните фондове за 2021 г. резултатите са следните:

- Фонд „Пенсии” – дефицит от 5 448,3 млн. лв.
- Фонд „Пенсии за лицата по чл. 69” – дефицит от 188,7 млн. лв.
- Фонд „Пенсии, несвързани с трудова дейност” – дефицит от 0,02 млн.лв
- Фонд „Трудова злополука и професионална болест” – остатък от 179,4 млн.лв.
- Фонд „Общо заболяване и майчинство” – дефицит от 28,0 млн.лв.
- Фонд „Безработица” – недостиг от 355,0 млн.лв.
- Бюджет на НОИ – остатък от 5 840,6 млн. лв.

Общият резултат по фондовете и по бюджета на НОИ се балансира на нула.

В Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се предлагат изменения и допълнения в част първа “Държавно обществено осигуряване” на Кодекса за социално осигуряване, свързани с изпълнение на бюджета на държавното обществено осигуряване, както и промени, свързани с прецизиране на разпоредби относно правата на осигурените лица и редакционни промени.

След приключване на дискусиата се проведе гласуване, при което се получиха следните резултати: „За” – 10 народни представители, „Против” – 6 народни представители и без „Вздържали се”.

Въз основа на гореизложеното и резултатите от гласуването, Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване **законопроект за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г., № 002-01-60, внесен от Министерски съвет на 29.10. 2020 г.**

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ:

МЕНДА СТОЯНОВА